

KONCEPCE ODSTRAŇOVÁNÍ BARIÉR V PŘÍSTUPU KE KULTUŘE V PARDUBICÍCH

-

„KULTURA PRO VŠECHNY“

Zpracoval: Odbor školství, kultury a sportu
Oddělení kultury a cestovního ruchu
Magistrát města Pardubic
2020

Zpracovatelský tým: Ing. Martin Karas
Bc. Lucie Strnadová
Bc. Vojtěch Krátký

Ve spolupráci: Odbor sociálních věcí
Magistrát města Pardubic

OBSAH

1. ÚVOD	1
2. METODIKA	2
2.1. Mapování nabídky	3
2.2. Mapování poptávky	3
3. ANALYTICKÁ ČÁST	5
3.1. Potřeby a bariéry v oblasti přístupu ke kultuře	5
3.1.1. Osoby se zdravotním postižením a osoby se zdravotním znevýhodněním	5
3.1.2. Cizinci, národnostní a etnické menšiny	6
3.1.3. Osoby ohrožené sociálním vyloučením a v obtížné životní situaci	7
3.1.4. Senioři	8
3.1.5. Rodiny s dětmi a mládež	9
3.1.6. Osoby s duševním onemocněním	10
3.2. Nabídka kulturních služeb ve vztahu ke znevýhodněným osobám	11
4. NÁVRHOVÁ ČÁST	15
5. SEZNAM PŘÍLOH	20

1. ÚVOD

Tento dokument reaguje na potřebu zpřístupnění kulturních, kulturně-volnočasových a komunitních aktivit pro skupiny osob, u kterých objektivně existují větší bariéry v přístupu k těmto aktivitám než u většinové společnosti.

Samotná účast na kulturních aktivitách, ať už aktivní nebo pasivní, přispívá ke zvýšení kvality života obyvatel. Naplňování potřeb v oblasti kultury má výrazné dopady na zdraví obyvatel, podporuje také sociální začlenění, působí jako prevence kriminality a má řadu dalších pozitivních dopadů.¹ Paradoxně je to právě zdraví či sociální vyloučení, které působí jako bariéry v naplňování těchto potřeb u cílových skupin, kterým se věnuje tento dokument. O to více je žádoucí reflektovat specifické potřeby těchto cílových skupin, vědomě je promítnout do struktury nabídky kulturních aktivit a existující bariéry tak snižovat nebo eliminovat.

Počet takto ohrožených osob je přitom nezanedbatelný. V roce 2019 žilo v Pardubicích více než 19 000 seniorů věkem nad 65 let.² Demografický trend je přitom takový, že číslo se bude zvyšovat. Předpokládaný počet osob se zdravotním postižením, včetně postižení mentálního, je v Pardubicích 6 673.³ K 1. lednu 2020 žilo podle údajů Magistrátu města v Pardubicích bez rozlišení druhu pobytu také 7 674 cizinců. Osob bez domova bylo v roce 2019 evidováno přibližně 350.⁴ Mezi skupiny ohrožené bariérami v přístupu ke kultuře patří také rodiny s dětmi v obtížné sociální situaci, jejich počet je obtížné stanovit.

Problematika různě znevýhodněných nebo ohrožených skupin se promítá do **Komunitního plánu sociálních a souvisejících služeb**. Tento strategický dokument, který je pravidelně obnovován, je výsledkem dlouhodobého procesu, aktualizujícího cíle a opatření jednotlivých pracovních skupin takovým způsobem, aby odpovídaly místním potřebám. Aktuální Komunitní plán je platný pro období 2017 – 2020 a rozlišuje celkem 6 cílových skupin: Osoby se zdravotním postižením a osoby se zdravotním znevýhodněním; Cizinci, národnostní a etnické menšiny; Osoby ohrožené sociálním vyloučením a v obtížné životní situaci; Senioři; Rodiny s dětmi a mládež; Osoby s duševním onemocněním. Oblast přístupnosti kultury přitom dokument řeší u dvou cílových skupin;

Cíl 2.2: (Cizinci, národnostní a etnické menšiny)

Opatření vedoucí k naplnění cíle:

2.2.1. Podpora a rozvoj volnočasových aktivit pro romské děti a mládež a cizince, zachování nízkoprahových služeb

2.2.2. Pořádání kulturních, společenských a sportovních aktivit pro veřejnost

Cíl 4.5: (Senioři)

Opatření vedoucí k naplnění cíle:

4.5.1. Podpořit činnost sociálně aktivizačních služeb pro seniory, aktivizačních programů a klubové činnosti pro seniory

¹ <https://www.kreativnicesko.cz/clanky/kultura-spojuje-a-resi-problemy>

² Zdroj dostupný z OŠKS

³ https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/sprss_2019-2021.pdf

Přepočteno pro Pardubice a pro jednotlivé druhy zdravotního postižení v příloze.

⁴ Sčítání osob bez domova 2019, Výzkumný ústav práce a sociálních věcí

Oblast přístupnosti a pozitivních dopadů kulturních aktivit tak není z hlediska Komunitního plánu zásadním tématem.

Z těchto důvodů se problematice zpřístupnění kulturních aktivit věnuje **Strategie pro kulturu a kreativitu města Pardubic** pro období 2018 - 2024.⁵ Ta v kapitole Kultura pro všechny ukládá Odboru školství, kultury a sportu, společně s Odborem sociálních věcí provést mapování potřeb v oblasti kultury u osob sociálně či zdravotně znevýhodněných. Konkrétně ukládá následující opatření:

1.2.1 Odbor školství, kultury a sportu a odbor sociálních věcí společně zadá provedení šetření potřeb cílových skupin sociálně či kulturně znevýhodněných – zdravotně postižení (osoby s tělesným postižením, se smyslovým postižením), osoby v hmotné nouzi, senioři, osoby ohrožené sociálním vyloučením, cizinci, menšiny.

1.2.2 Odbor školství, kultury a sportu v součinnosti s odborem sociálních věcí poskytne metodickou podporu organizacím v oblasti kultury při vytváření nabídek kulturních a komunitních činností pro osoby ze skupin sociálně a kulturně znevýhodněných.

1.2.3 Magistrát města ve spolupráci s ostatními subjekty umožní přístup ke kultuře i osamělým seniorům s potřebou doprovodu.

Základním cílem tohoto dokumentu je tak zvýšení kvality života osob zdravotně či sociálně znevýhodněných, a to konkrétně prostřednictvím jejich účasti na kulturních nebo kulturně-volnočasových aktivitách. Za tímto účelem tak bylo provedeno mapování potřeb těchto osob, bariér, které brání jejich naplňování, a návrh konkrétních opatření vedoucích k eliminaci nebo snížení zjištěných bariér.

Mapování potřeb probíhalo ve spolupráci OŠKS a OSV a s členy pracovních skupin Komunitního plánování v letech 2019 a 2020.

V následujících částech dokumentu je tak možné nalézt popis zvolené metodiky, následně analytickou část popisující zjištěné potřeby a bariéry a konečně návrhovou část, která uvádí konkrétní opatření včetně termínů a odpovědností za jejich realizaci.

2. METODIKA

Šetření potřeb a návrh opatření provedl mezi lety 2019 a 2020 Odbor školství, kultury a sportu (Oddělení kultury a cestovního ruchu) ve spolupráci s Odborem sociálních věcí.

Základním principem, ze kterého šetření vycházelo, bylo zmapování strany nabídky, tedy nabídky kulturních aktivit ze strany jejich poskytovatelů a na straně druhé poptávky, kterou představují jednotlivé cílové skupiny ohrožené zdravotním či sociálním vyloučením.

Pro uchopení problematiky byl využit způsob členění cílových skupin dle klasifikace užívané v rámci Komunitního plánu sociálních a souvisejících služeb na období 2017 - 2020⁶, který definuje 6 cílových skupin;

⁵ <https://www.pardubice.eu/urad/radnice/odbory-magistratu/odbor-skolstvi-kultury-a-sportu/strategie-pro-kulturu-a-kreativitu-pardubic-2018-2024/>

⁶ <https://www.pardubice.eu/urad/radnice/odbory-magistratu/odbor-socialnich-veci/komunitni-planovani/>

- Osoby se zdravotním postižením a osoby se zdravotním znevýhodněním
- Cizinci, národnostní a etnické menšiny
- Osoby ohrožené sociálním vyloučením a v obtížné životní situaci
- Senioři
- Rodiny s dětmi a mládež
- Osoby s duševním onemocněním

2.1. Mapování nabídky

Stranu nabídky tvoří kulturní instituce, které působí v Pardubicích. Dále je nutné vzít v potaz i nabídku školských organizací v oblasti kulturních a volnočasových aktivit. V rámci mapování nabídky a konkrétního přístupu k problematice bariér v přístupu ke kultuře byly zvoleny rozhovory s řediteli zřizovaných organizací, a to jak organizací zřizovaných městem Pardubice, Pardubickým krajem. Jednalo se o tyto organizace:

- Východočeské divadlo Pardubice
- Komorní filharmonie Pardubice
- Centrum pro otevřenou kulturu
- Krajská knihovna v Pardubicích
- Východočeské muzeum v Pardubicích
- Východočeská galerie v Pardubicích
- Dům dětí a mládeže ALFA
- Dům dětí a mládeže BETA
- Základní umělecká škola Polabiny
- Základní umělecká škola Havlíčkova
- Turistické informační centrum Pardubice

Ředitelé těchto organizací byli dotazováni na přístup a zohledňování potřeb jednotlivých cílových skupin. Konkrétní realizovaná opatření pak byla zaznamenána a reflektována při tvorbě opatření.

2.2. Mapování poptávky⁷

Po podrobném zvážení všech dostupných metod sběru dat a po domluvě s Odborem Sociálních věcí se Odbor školství, kultury a sportu rozhodl využít metodu dotazování v rámci pracovních skupin komunitního plánování. Tyto pracovní skupiny se pravidelně scházejí strukturované dle cílových skupin. Jsou tvořeny odborníky a zástupci organizací, které se danému tématu věnují, stejně jako zástupci cílových skupin. Právě organizované schůzky odborníků na dané téma byly využity pro sběr dat. Metoda popsána dále v textu umožňovala oproti jiným i přímou konzultaci možných opatření a podrobení jejich aktuálnosti a realizovatelnosti kritickému pohledu. Díky tomu v průběhu mapování

⁷ Pro získání dat potřebných ke splnění základního cíle bylo možné využít více metod. Jednou ze zvažovaných metod je sociologický průzkum mezi přímými zástupci cílových skupin. Výhodou této metody je velká kvalita dat a možnost sledovat vývoj sledovaných proměnných v čase, což umožňuje následně reagovat v podobě konkrétních opatření. Nevýhodou je vysoká nákladnost a oproti zvolené metodě také určité oddělení fáze získávání dat od fáze návrhové. OŠKS se proto rozhodl pro sběr dat prostřednictvím pracovních skupin komunitního plánování.

došlo nejen na samotné zmapování potřeb a bariér, ale také k intenzivní diskuzi nad možnými variantami odstraňování těchto bariér.

V rámci každé ze šesti pracovních skupin, jejichž přehled je vyjmenován v úvodu této kapitoly, proběhly dvě pracovní schůzky. V rámci první schůzky byl projekt představen a blíže popsán jeho záměr. Členové pracovní skupiny dále obdrželi dotazník, jehož prostřednictvím ze svého odborného pohledu identifikovali nejčastější potřeby, bariéry a uvedli také příklady dobré praxe či návrhy řešení. Tyto dotazníky byly dále zpracovány a jejich výstup byl využit pro následný workshop, v rámci kterého došlo k upřesnění získaných zjištění, určení priorit a diskuze nad dalším postupem.

Za každou pracovní skupinu byla následně vytvořena finální zpráva, která byla konzultována vždy s vedoucím pracovní skupiny (PS). Výstupy z procesu byly konzultovány s následujícími skupinami a současně také s relevantními komisemi Rady města Pardubic;

- PS1 - Osoby se zdravotním postižením a osoby se zdravotním znevýhodněním
- PS2 - Cizinci, národnostní a etnické menšiny
- PS3 - Osoby ohrožené sociálním vyloučením a v obtížné životní situaci
- PS4 - Senioři
- PS5 - Rodiny s dětmi a mládež
- PS6 - Osoby s duševním onemocněním
- Koordinační skupina komunitního plánování

Následně byly výstupy představeny relevantním komisím Rady města Pardubice, které poskytly zpětnou vazbu k navrhovaným opatřením dle odbornosti dané komise.

- Komise pro rodinu a děti
- Rada seniorů
- Komise pro bezbariérovost
- Kulturní komise

Příslušným komisím Rady města Pardubic byly výstupy postupně prezentovány a členové skupin měli možnost připomínkování a vyjádření názoru k návrhům řešení.

3. ANALYTICKÁ ČÁST

3.1. Potřeby a bariéry v oblasti přístupu ke kultuře

Tato kapitola představuje soubor potřeb osob znevýhodněných v oblasti přístupu ke kultuře a také bariér bránících jejich naplnění. Jednotlivé potřeby včetně bariér jsou klasifikovány dle 6 cílových skupin, jejichž členění dle struktury komunitních skupin je blíže specifikováno ve 2. kapitole tohoto dokumentu. V úvodu každé z podkapitol se navíc nachází stručný popis cílové skupiny zaměřený na její specifika.

3.1.1. Osoby se zdravotním postižením a osoby se zdravotním znevýhodněním

Tato skupina je velmi různorodá zejména s ohledem na typ zdravotního znevýhodnění, navzdory tomu tito lidé projevují velký zájem o kulturu, a to jak o aktivní, tak pasivní kulturní aktivity.

Na základě dotazníkového šetření byly současně identifikovány tři potřeby a přidružené *bariéry*:

- A. Informovanost
- B. Bezbariérovost
- C. Specifická nabídka

A. Informovanost

Zdravotně postižení často nachází zavádějící, neúplné či zcela chybějící informace o přístupnosti pro hendikepované. Platformy o bezbariérovosti zůstávají nevyužívané z důvodu neaktuálních informací. Jedná se např. o mapu bezbariérovosti na geoportálu města (www.mapy.pardubice.eu). Klienti raději ověřují informace telefonicky, zde ale vzniká riziko podání mylných informací ze strany neproškoleného personálu.

Pro kvalitní komunikaci se zdravotně postiženou osobou je klíčová znalost tématu na straně poskytovatele informace (tedy kulturní instituce). Příkladem může být znalost rozdílu mezi elektrickým a mechanickým vozíkem. Bariéru neznámého prostředí pociťují nejvíce zrakově postižení v podobě neznalosti a špatné orientace v budově bez doprovodu asistenční služby, ta se ovšem ve večerních hodinách, v době obvyklé pro kulturní představení, obtížně shání.

Bariéry:

- *Nekvalitní a nedostatečné informace o bezbariérovosti, nedostatečná informovanost personálu kulturních institucí o specifickém způsobu komunikace s cílovou skupinou, nekvalitní informace o neznámém prostředí.*

B. Bezbariérovost

V oblasti dopravy byly všeobecně identifikovány konkrétní bariéry, například nemožnost využití služby Senior taxi s elektronickým vozíčkem, nebo nižší počet nízkopodlažních spojů MHD ve večerních hodinách.⁸

⁸ V průběhu mapování došlo k zjištění, že podíl nízkopodlažních spojů MHD ve večerních hodinách dle údajů dostupných na webu DPMP je mnohonásobně vyšší, než udávají členové pracovní skupiny.

Mnohdy tvoří bariéru samotná infrastruktura budov, ve kterých kulturní aktivity probíhají. S tímto přímo souvisí také časová náročnost návštěvy např. Východočeského divadla, které sice umožňuje využití plošiny, obsluha plošiny je ovšem velmi náročná, a to i pro asistenční službu. Zejména možnost večerní asistence je například z pohledu Oblastní charity kapacitně velmi nedostatečná. Tato organizace vnímá jako primární důvod nedostatek financí a personálu.⁹

Přístupnost kulturních zařízení je dána také přístupností dílčích sociálních a technických zařízení (výťah, WC, schodišťové plošiny). Situaci je možné v některých případech zefektivnit využitím projektu Euroklíče.

Bariéry:

- *Dopravní bariéry*
- *Bariéry v infrastruktuře budov*
- *Nepostačující asistenční služby*

C. Specifická nabídka

Chybějící specifická nabídka kulturních představení (aktivních i pasivních) se týká především dětí s handicapem, lidí s autismem a zrakově či sluchově postižených. Současně byl identifikován nedostatek denních představení, například částečně zrakově postižení mají problém s prostorovou orientací ve večerních hodinách

Bariéry:

- *Nedostatečná kulturní nabídka pro děti s handicapem*
- *Velmi omezená nabídka denních představení*
- *Nedostatek nabídky pro zrakově či sluchově postižené*
- *Nedostatečná nabídka pro lidi s autismem*

3.1.2. Cizinci, národnostní a etnické menšiny

U této skupiny můžeme pozorovat slabší zájem o institucionální kulturu. Kulturní aktivity se týkají převážně festivalů a eventů v rámci komunit.

Na základě dotazníkového šetření byly současně identifikovány tři potřeby a přidružené *bariéry*:

- A. Prezentace vlastní kultury**
- B. Zapojení dětí (cizinců a etnických menšin)**
- C. Zapojení dospělých**

A. Prezentace vlastní kultury

Cizinci a etnické menšiny potřebují prezentovat vlastní kulturu z důvodu odbourávání předsudků. Posílí se tím jejich sebevědomí. Konkrétně Romům chybí vzory, ve školách se o romských předcích neučí.

Bariéry:

⁹ Často je zapomínáno na sluchově postižené, pro ně není bariérou schodiště, ale znakový jazyk – bariéra dlouhých textů. Podstatná je znalost problematiky ze strany kulturních organizací.

- *Uzavřenost komunit*
- *Finance*
- *Lidské zdroje*
- *Ztráta motivace (na základě nepřijetí)*
- *Předsudky majoritní společnosti*

B. Zapojení dětí (cizinců a etnických menšin)

Zásadní význam má zapojení dětí-cizinců do kulturních a kreativních aktivit, ve městě chybí širší nabídka pro děti ve věku 14–17 let. Členové některých komunit (např. mongolská komunita) čelí bariéře v podobě nedostatku časové kapacity z důvodu časově náročného zaměstnání (práce na směny). I z těchto důvodů je tak obtížné zajistit doprovod dětí na kroužky, či jiné kulturně-vzdělávací aktivity. Rodiče se také zpravidla učí český jazyk déle než jejich děti, čímž jsou limitováni v seznámení se s nabídkou volnočasových aktivit. Cizinci mnohdy neznají základní principy a systém majoritní společnosti, sami tedy netuší, že existují např. ZUŠ nebo DDM.

Bariéry:

- *Nízká motivace rodičů*
- *Jazyková bariéra*
- *Neschopnost docházet pravidelně z důvodu pracovního vyčerpání rodičů*
- *Chybějící návyky – pravidelnost*
- *Uzavřenost*

C. Zapojení dospělých

Specifická nabídka v oblasti kulturního vyžití pro dospělé cizince není zmapována, vyžadovala by další průzkum. Příznačná je zejména bariéra jazyková. Kulturní akce, které představují kulturu cizinců a národnostních menšin jsou také zpravidla navštěvovány převážně členy pořádající komunity. Významnou roli tak hraje finanční podpora akcí umožňující kvalitní a účelnou komunikaci.

Bariéry:

- *Nedostatek financí*
- *Jazyková bariéra*
- *Uzavřenost*
- *Neznalost nabídky*
- *Obava z nepřijetí většinovou společností*

3.1.3. Osoby ohrožené sociálním vyloučením a v obtížné životní situaci

Skupina je specifická nízkou motivací o kulturní aktivity, izolovaností, stigmatizací a strachem. Typická je nízká informovanost o kulturním dění. V tomto směru je nutná dlouhodobá koncepční činnost sociálních služeb, která může vést ke zvýšení motivace. Jako vhodné se jeví i jednorázové kulturní akce speciálně zaměřené na zvýšení takové motivace. Příkladem dobré praxe může být např. akce Noc venku.¹⁰

¹⁰ www.nocvenku.cz

Na základě dotazníkového šetření byly identifikovány dvě potřeby a přidružené *bariéry*:

- A. Aktivní zapojení formou komunitních projektů**
- B. Osobní rozvoj (vzdělávací aktivity)**

A. Aktivní zapojení formou komunitních projektů

Zásadním problémem u osob ohrožených sociálním vyloučením jsou stigmatizace a strach. Tito lidé potřebují zažít pocit „normálnosti“.

Bariéra:

- *Chybí příležitosti*

B. Osobní rozvoj (vzdělávací kurzy)

Kurzy osobního rozvoje mají smysl. U této skupiny se vyskytuje problém s opakováním (pravidelným docházením) a morálkou. Kurz, na kterém účastníci nic nedostanou, není atraktivní a docházka je nízká. Exkurze se nepořádají, odborníci jsou zváni přímo do center, aby klienti nemuseli nikam docházet.

Bariéry:

- *Nízká motivace*
- *Stigma společnosti*

3.1.4. Senioři

Tato cílová skupina je specifická velkým zájmem o kulturu jak ve formě aktivní, tak pasivní. Typická je také potřeba setkávat se.

Na základě dotazníkového šetření byly současně identifikovány čtyři potřeby a přidružené *bariéry*:

- A. Informovanost**
- B. Doprovod**
- C. Potřeba setkávat se**
- D. Dostupnost kompenzačních pomůcek**

A. Informovanost

Chybí kvalitní informace v podobě vhodných komunikačních kanálů a správného zacílení sdělení. Pro seniory je stále ideálním komunikačním kanálem tištěná forma (letáky, brožury, Radniční zpravodaj). Kromě toho se seniorům obtížně vybírají akce ze seznamu v Radničním zpravodaji.

Bariéra:

- *Nekvalitní informace: nevhodné komunikační kanály, zacílení sdělení*

B. Doprovod

Potřeba doprovodu je vyžadována především kvůli ostychu, neznalosti prostředí a imobilitě seniorů.

Bariéry:

- *Imobilita, ostych, neznalost*
- *Nedostatečné kapacity asistenční služby*

C. Potřeba setkávat se

Senioři přicházejí s přibývajícím věkem postupně o své přátele, proto je jejich potřeba se společensky setkávat mnohem intenzivnější než u členů jiných skupin. Starší lidé mají velký zájem o kurzy anglického jazyka a kurzy zdravotního cvičení, které ve městě kapacitně nedostačují. Velká vzdálenost cílového místa od zastávky MHD je rovněž limitující.

Bariéry:

- *Nedostatečné kapacity prostor*
- *Doprava: vzdálenost*

D. Dostupnost kompenzačních pomůcek

Bariéry:

- Chybějící nabídka kompenzačních pomůcek

3.1.5. Rodiny s dětmi a mládež

Tato skupina je specifická svou roztržitostí (problematiku řeší více resortů) a potřebou řešit ty nejzákladnější potřeby, čímž se i potřeby přístupu ke kultuře stávají obecnějšími.

Na základě dotazníkového šetření byly současně identifikovány dvě potřeby a přidružené *bariéry*:

- A. Účast dětí v kvalitních kulturně volnočasových aktivitách**
- B. Návštěva kulturních akcí**

A. Účast dětí v kvalitních kulturně volnočasových aktivitách

Finanční bariéra je průvodním jevem všech skupin v rámci komunitního plánování a mezi členy této skupiny se objevila v každém z vyplněných dotazníků. S ohledem na nutnost řešit základní potřeby nezbyvá rodičům již kapacita na uvažování o možnostech kulturně-volnočasového využití dětí. Důraz je kladen na kroužky ve školách po vyučování, jsou nabízeny za nižší ceny a v bezpečném prostředí, současně tím odpadají nároky na rodiče.

Bariéry:

- *Finance*
- *Nízká motivace rodičů*
- *Kvalita kroužků (marketingový mix)*
- *Dopravní dostupnost (dětské centrum Veská)*

B. Návštěva kulturních akcí

Je žádoucí, aby rodina zažila kulturní akci společně, v případě onemocnění dítěte nebo rodiče nastává složitá situace a na zdravé dítě nezbyvá dostatek času a prostoru. Dále je potřeba zmínit i fyzické

bariéry, nicméně stále je největší bariérou mentální kapacita a hodnotový žebříček rodičů. Návštěva kulturní akce může být pro tuto skupinu něco neznámého, mohou mít i špatnou zkušenost.

Bariéry:

- *Časová a mentální kapacita rodičů*
- *Finance*
- *Strach z neznámého*

3.1.6. Osoby s duševním onemocněním

Cílová skupina má velmi konkrétní představu o potřebách a bariérách, jedním ze specifík může být i přizpůsobení kulturní nabídky či vysoké nároky na odbornost.

Na základě dotazníkového šetření byla identifikována jedna hlavní a současně šest vedlejších potřeb a přidružených bariér:

Hlavní potřeba:

Přizpůsobená nabídka (odbornost)

Z pohledu této cílové skupiny je zásadní přizpůsobení nabídky aktivit jejím potřebám, a to s důrazem na odbornost v otázce přístupu k osobám s duševním onemocněním. Tato specifická potřeba se dále promítá do identifikovaných vedlejších potřeb, které ji dále upřesňují.

Vedlejší potřeby:

- A. Malá skupina**
- B. Odborný doprovod**
- C. Proškolený personál**
- D. Dřívější začátek představení**
- E. Kvalitní informace**
- F. Cena**

A. Malá skupina

Pro osoby s duševním onemocněním je typická preference menších skupin. Není však žádoucí vytvořit malou stigmatizující skupinu, která by na její členy mohla působit nekomfortně (pocit, že na ně široká veřejnost mnohdy nahlíží „skrz prsty“).

Bariéra:

- *Chybějící nabídka*

B. Odborný doprovod

Osoba s duševním onemocněním vyžaduje pocit bezpečí. Klient musí mít doprovod, jemuž důvěřuje. Dobrovolnictví již částečně funguje a pokud si dobrovolníci vybudují s klienty důvěru, mohou určité kulturní akce navštěvovat společně. Naprostá většina osob s duševním onemocněním není zařazena mezi držitele ZTP/P, tudíž doprovod není zproštěn od vstupného a hrozí větší riziko, že účast na příští kulturní akci vynechají.

Bariéra:

- *Nízká kapacita asistenčních služeb*

C. Proškolený personál

Personál kulturních organizací si mnohdy není jist, jak k osobám s duševním onemocněním přistupovat.

Bariéra:

- *Neznalost personálu o specifickém způsobu komunikace s cílovou skupinou*

D. Dřívější začátek představení

Po 17 hodině je velmi obtížné sehnat doprovod z řad asistenčních služeb.

Bariéra:

- *Pozdní začátek představení*

E. Kvalitní informace

Informace a distribuční kanály nemusí být vhodné pro člověka s duševním onemocněním.

Bariéra:

- *Nevhodná distribuce informací*

F. Cena

Potřeba nižší ceny byla zmíněna v téměř každém dotazníku a souvisí s většinou potřeb, které jsou popsány výše.

Bariéra:

- *Chybí průkaz ZTP/P (handicapovaný platí za doprovod)*

3.2. Nabídka kulturních služeb ve vztahu ke znevýhodněným osobám

Přístup oslovených kulturních organizací k problematice je značně různorodý, přičemž tato různorodost je dána odlišným charakterem fungování organizace a nabízených služeb. Z tohoto důvodu není účelem této kapitoly níže uvedené organizace mezi sebou porovnat, jedná se spíše o přehled aktivit, které určitým způsobem snižují bariéry v oblasti přístupu ke kultuře. Všechny organizace určitým způsobem problematiku ve větší či menší míře reflektují. Výstupem z rozhovorů se zástupci organizací je databáze aktivit, které v tomto směru realizují. Tato databáze byla následně zohledňována při komunikaci se zástupci pracovních skupin komunitního plánování a při navrhování výsledných opatření.

Východočeské divadlo Pardubice (VČD)

Zástupce VČD pravidelně navštěvuje setkání klubů seniorů, kde prezentuje aktuální programovou nabídku. VČD také nabízí seniorské předplatné. Příležitostně realizuje akce v domovech pro seniory.

Divadlo má zbudovaný bezbariérový přístup. Dále poskytuje slevy na průkaz ZTP. Organizace také vytváří příležitosti pro zaměstnance se sníženou pracovní schopností a nabízí zvýhodněné vstupné pro organizace sdružující pěstounské rodiny, kterým nabízí také doprodej volných míst s výraznou slevou. Nabídku slevy komunikuje také dětským domovům okolí. VČD nabízí také systém zvýhodněného předplatného pro rodiny s dětmi, pro školy a studenty.

Komorní filharmonie Pardubice (KFP)

Významnou cílovou skupinou KFP jsou senioři, kteří velice často využívají služeb senior taxi za účelem návštěvy koncertů. KFP dále nabízí generální zkoušky orchestru před premiérovými koncerty jako příležitost pro návštěvu představení pro seniory ze stacionářů, čímž umožňuje přístup osobám, které by jinak nemohly z důvodu nedostatečné fyzické pohyblivosti koncert navštívit. Dále pořádá příležitostné výjezdy komorního uskupení přímo do stacionářů (je zde možnost navázat spolupráci např. s Domovem U Kostelíčka) a do dětských domovů. Výjimečná je edukativní činnost KFP směrem k nejmladším generacím, která probíhá v nebyvalém rozsahu ve formě představení pro školy, i ve formě výjezdů komorních seskupení do menších škol v kraji. Sukova síň, kde KFP vystupuje, má bezbariérový přístup.

Centrum pro otevřenou kulturu

Organizace má 2 složky – Galerii města Pardubic (GAMPA) a Divadlo 29 (D29). Vstupné do GAMPY je zdarma. GAMPA pořádá také výtvarné programy pro seniory i pro děti a disponuje bezbariérovým přístupem. D29 je prostor částečně bezbariérový. Pro osoby s průkazy ZTP nabízí vstup zdarma, a to včetně doprovodu. V rámci vlastní i další produkční činnosti D29 je významný prostor věnován akcím, které se týkají sociálních, či jiných blízkých témat – Festival Jeden svět, akce Krajské knihovny v Pardubicích apod.

Krajská knihovna v Pardubicích

Krajská knihovna vyvíjí samostatnou činnost ve vztahu k dětským čtenářům, snahou je posílit vazbu mezi dětmi a rodiči společným trávením volného času. Pořádány jsou také vzdělávací akce pro všechny druhy škol a MŠ, mezi tyto akce patří mimo jiné také dramatický kroužek, doučování z ČJ, muzikoterapie, či arteterapie s integrací handicapovaných. Knihovna nabízí cizojazyčnou literaturu pro děti všech etnických menšin žijících na území kraje. Pravidelně je pořádán program pro Dětské a Geriatrické oddělení Pardubické krajské nemocnice, navázána je i spolupráce s LDN Rybitví, ve těchto zařízeních mají pacienti k dispozici zvukovou a hudební knihovnu včetně přehrávače a deskových her. Pro seniory jsou vytvářeny jak pasivní programy formou besed, hudebních pořadů, tak vlastním klubem seniorů SEN SEN, který aktivní formou rozvíjí dovednosti a činnosti nejen mezi sebou, ale také ve vztahu k veřejnosti. Senioři mají možnost studovat virtuální akademii 3. věku, navštěvují kurzy práce na PC, práce s tabletem a lekce mediální gramotnosti. Připravuje se otevření poradenského pointu v projektu Podaná ruka pro osoby, které se léčí nebo pečují o těžce nemocné. Periodicky se pořádají vyjížďky s hudebními pořady do zdravotnických zařízení. Pro osoby s handicapem je knihovna bezbariérová, služby poskytuje i pro osoby nevidomé a neslyšící, zaměstnanci jsou pravidelně školeni v oblasti poskytování služeb pro tyto cílové skupiny. Organizace má zpracovaný standard Handicap friendly pro nevidomé, neslyšící, tělesně postižené a osoby s dušením onemocněním. Dokumenty jsou dodávány i v Braillově písmu, veškeré propagační materiály jsou opatřeny piktogramy pro snadnou orientaci, v případě Příhrádku jsou některé expozice opatřeny hmatovou stopou a je možné uplatnit donáškovou službu. Pro nezaměstnané je umožněno zdarma využít internet a poradenství při vyhledávání zaměstnání. Téměř všechny aktivity nabízené knihovnou jsou v rámci boje proti sociálnímu vyloučení zdarma.

Východočeské muzeum v Pardubicích

Východočeské muzeum se zaměřuje svou strukturou programů, přednášek a výstav na důležitou cílovou skupinu – seniory. Především přednáškové cykly (historické, přírodovědné, archeologické) jsou vhodnou kulturně-vzdělávací oblastí pro seniory. Držitelé průkazů ZTP a ZTP/P mají vstup zdarma, senioři, žáci a studenti platí poloviční vstupné. Každý poslední pátek v měsíci VČM je vstupné pro seniory, žáky a studenty zdarma. Aktuálně nejsou z důvodu rekonstrukce prostory Zámku Pardubice bezbariérové, výhledově však budou zpřístupněny bezbariérové toalety a vstup do většiny expozic a výstav. VČM nabízí širokou nabídku edukačních programů pro školy, zároveň pravidelně zpřístupňuje své prostory se sníženým nebo volným vstupným pro klienty organizace CEDR, o. p. s., která poskytuje sociální služby osobám s duševním postižením. Podobnou formu spolupráce navázalo VČM také se sanatoriem Topas, s. r. o. Seč, které mimo jiné pořádá kulturní akce a prohlídky pro seniory s chronickým duševním onemocněním. V archeologické expozici (Proti proudu času – Pardubicko v pravěku a raném středověku) nabízí muzeum hmatovou stezku Hmatem do pravěku vhodnou pro osoby se zrakovým omezením.

Východočeská galerie v Pardubicích

Východočeská galerie v Pardubicích se výrazně zaměřuje na edukační činnost v rámci celoživotního vzdělávání a na spolupráci se školami, spolupracuje mimo jiné se školou Svítání. Nabízí animační (edukační programy), jejichž cílem je rozvíjet vizuální gramotnost, tedy schopnost porozumět artefaktu na základě aktivní komunikace s výtvarným dílem; tyto programy respektují různá specifika cílových skupin. Nabízí rovněž kreativní workshopy pro všechny věkové kategorie, včetně speciálních, velmi oblíbených, dílen pro seniory. Účastnila se projektu „Přátelská nemocnice“, který spočívá v přednáškách a výtvarných workshopech v nemocnicích. Každý poslední pátek v měsíci nabízí VČG vstupné zdarma pro všechny návštěvníky, vstup zdarma je dále každý čtvrtek umožněn žákům do 15 let a studentům. Dům U Jonáše na Pernštýnském náměstí je bezbariérový, Pardubický zámek bohužel nenabízí bezbariérový přístup, připravované nové sídlo galerie ve Winternitzových automatických mlýnech bude zcela bezbariérové.

Dům dětí a mládeže ALFA

DDM ALFA pořádá odpolední setkání, kondiční cvičení a rozličné kurzy zaměřené na seniory. Tyto kurzy probíhají jak v dopoledních, tak odpoledních hodinách a jsou zaměřené na pohybové aktivity a zvyšování gramotnosti v oblasti výpočetní techniky. Jsou zde nabízeny i specializované kurzy pro zdravotně handicapované, ovšem oběma pracovištím (ALFA v Polabinách a DELTA na Dukle) chybí bezbariérový přístup. Školné je možné hradit v případě potřeby pololetně či čtvrtletně. V případě hmotné nouze poskytuje až 50% slevu na školné. Kurzy navštěvuje i nemalý počet dětí-cizinců. DDM ALFA také nabízí kurzy pro maminky s dětmi a kurzy pouze pro maminky, kdy doprovodnou službou je hlídání dětí po dobu trvání kurzu.

Dům dětí a mládeže BETA

Nabízí dílny pro seniory (financováno částečně z příspěvku Magistrátu města, oddělení kultury a cestovního ruchu). Specifickou službou je Kontaktní klub uzpůsobený pro zdravotně postižené osoby. V nabídce je také kurz zaměřený na děti s autismem. V rámci spolupráce s Centrem na podporu integrace cizinců jsou cizincům nabízeny služby DDM BETA. V rámci školného je možné uplatnit až 50% slevu po prokázání hmotné nouze.

Základní umělecká škola Polabiny

Organizace zvažovala zavedení kurzů pro seniory, s ohledem na vysoké náklady však od myšlenky ustoupila. ZUŠ Polabiny nabízí možnost hrazení školného čtvrtletně či měsíčně. Škola působí celkem v 9 budovách a bezbariérovost je tak velkým problémem. Hlavní budova v Lonkově ulici je částečně bezbariérová.

Základní umělecká škola Havlíčkova

Budovy ZUŠ jsou částečně bezbariérové. Škola má zavedený interní slevový systém v souvislosti s prokázáním hmotné nouze (10 – 50 %).

Turistické informační centrum Pardubice

TIC Pardubice informuje občany města a turisty o dění ve městě. Spíše tedy nabízí a zprostředkovává aktivity, které organizují ostatní místní subjekty. Do prostor TIC je bezbariérový přístup a je zde k dispozici WC pro invalidy. Veřejnost může využít přístup na internet zdarma. Ve správě infocentra je výstavní prostor Mázhaus a historický objekt s výstavním prostorem a vyhlídkou Zelená brána. Výstavní prostor Mázhaus má bezbariérový přístup, vstupné je zdarma. Nedisponuje však WC pro invalidy a vozíčkáři se nedostanou do podzemního prostoru Šatlavy. Zelená brána je pro vozíčkáře nepřístupná. Nabízí snížené vstupné pro osoby ZTP, seniory, rodiny s dětmi a zvýhodněné vstupné pro školní kolektivy.

Odbor školství, kultury a sportu

Magistrát města Pardubic podporuje některé cílové skupiny skrze dotační titul Program podpory kultury. Podtitulem - *Podpora mladých talentů* je možné napomáhat rozvoji nadaných dětí a mládeže vyvíjející kulturní aktivity. Maximální výše podpory je do 20 tisíc korun ročně. Žádosti jsou individuálně posouzeny na jednání Kulturní komise Rady města Pardubic. Jedním z kritérií pro posuzování žádostí o poskytnutí dotací z oblasti Podpora jednorázových akcí, Mikrogranty, a Podpora dlouhodobých projektů je posouzení souladu projektu se Strategii pro kulturu a kreativitu Pardubic, na jejímž základě vznikla tato koncepce.

Odbor školství, kultury a sportu – kulturní a volnočasové aktivity pro seniory

Seniorcentrum (Pospíšilovo náměstí 1693):

Organizace nabízí v současné době 21 zájmových kroužků – několik kroužků zdravotní tělesné výchovy, gymnastiky, protahovací a relaxační cvičení, několik kroužků jógy, Pět Tibeťanů, Čchi – kung, tradiční čínské cvičení, taneční kroužek, pěvecký kroužek, cvičení paměti, AJ pro začátečníky a pokročilé, NJ, kroužek paličkování. Cena za kroužek činí v současné době 100,-/osoba/rok.

Konají se zde 2 -3 přednášky měsíčně, které jsou zcela zdarma, přátelská setkávání i schůzky klubů seniorů. Do „Hravé kavárničky“ může kdokoli přijít posedět u kávy nebo si zahrát společenské hry. Zahradu je možné využít ke sportovním i společenským příležitostem, k dispozici je sportovní náčiní a vybavení na grilování. Společenská část Seniorcentra je bezbariérová.

Kluby seniorů: 25 klubů sdružuje celkem cca 1 000 seniorů, kluby se mohou zdarma scházet dle svých potřeb v Seniorcentru a třech klubovnách (Slovany ul. Krátká, Polabiny ul. Bělehradská, Dubina ul. E. Košťála). Klubovny jsou vybavovány dle požadavků klubů. Činnost klubů je podporována formou schůzek s vedoucími, poskytováním vstupenek na sportovní, kulturní a společenské akce, předávání informací o sportovních, kulturních a společenských akcích ve městě a okolí.

Další aktivity: Financování výtvarných dílen (DDM Beta) 1x měsíčně, Taneční čaje pro seniory v KD Hronovická (DDM Alfa) 1x měsíčně, Představení pro seniory v KD Hronovická – divadelní a hudební představení několikrát ročně, každoroční Ples pro seniory, „Týden pro seniory“ – kulturní a společenské akce - říjen, dopolední Promítání pro seniory – 1x měsíčně film pro seniory za zvýhodněnou cenu (Cinestar).

Po důkladném zmapování poptávky a upřesnění získaných zjištění vyplývajících z workshopů jednotlivých cílových skupin byly zjištěné potřeby porovnány s opatřeními, které již kulturní organizace znevýhodněným skupinám osob nabízejí ve snaze kompenzovat jejich handicap. Tímto úkonem došlo k bezprostřednímu rozdělení bariér na takové, které již jsou eliminovány kulturními organizacemi, a na ty, které je třeba řízeně redukovat prostřednictvím navrhovaných opatření uvedených v Návrhové části tohoto dokumentu. Tato část obsahuje soubor 16 návrhů opatření, které byly vyhodnoceny jako nejpotřebnější pro zpřístupnění kultury znevýhodněným skupinám obyvatel a jednotlivě jsou popsány v následující kapitole.

4. NÁVRHOVÁ ČÁST

V této kapitole budou prezentována konkrétní opatření, která jsou na základě analytické části navrhována k realizaci. Opatření cílí na eliminaci či snížení konkrétních bariér, tedy umožňují naplňování konkrétních potřeb u konkrétních cílových skupin.

4.1. Začlenění standardů přístupu k osobám zdravotně či sociálně znevýhodněným u zřizovaných kulturních organizací.

Jedná se o instrumentální opatření. V jeho rámci bude vytvořeno Memorandum o odstraňování bariér v oblasti přístupu ke kultuře. K podpisu memoranda budou vyzvány příspěvkové organizace působící v oblasti kultury v Pardubicích. Cílem memoranda je deklarace sdíleného zájmu o zpřístupnění kulturních aktivit a vzdělání v oblasti kultury osobám zdravotně či sociálně znevýhodněným. Memorandum dále obsahuje základní principy a minimální standardy, které organizace musí splňovat. Text memoranda lze nalézt v příloze č. 9.

Kromě minimálních standardů obsahuje memorandum také formulář, který každé organizaci umožní stanovení vlastních specifických cílů odpovídajících zaměření a charakteru organizace. Tyto dobrovolné závazky budou každoročně vyhodnocovány a komunikovány.

Mezi minimální standardy uvedené v memorandu patří následující:

- Organizace zajistí proškolení zaměstnanců v přístupu ke zdravotně znevýhodněným osobám – dle typu organizace budou proškoleni zaměstnanci, kteří přicházejí do kontaktu s veřejností. Na financování školení se bude rozhodující mírou podílet Magistrát města Pardubic.
- Aktivity, které svým zaměřením cílí na vybranou cílovou skupinu osob sociálně či zdravotně znevýhodněných, budou uveřejňovány na webových stránkách zaměřených na danou cílovou skupinu.
 - www.zijushandicapem.cz

- www.mezikulturnidialog.cz
 - www.moudrysenior.cz
- Organizace umožní volný vstup doprovodu osoby zdravotně znevýhodněné v rámci projektu „Culture Buddy“ (blíže opatření 4.6.).

Zodpovědnost: OŠKS

Řeší potřebu: -

Termín: 15. 11. 2020

Náklady: -

4.2. Mapa bezbariérovosti na webu města bude pravidelně aktualizována

Opatření reaguje na potřebu informovanosti v oblasti bezbariérovosti. V současnosti poskytuje mapu bezbariérovosti geoportál města Pardubic. www.mapy.pardubice.eu. Informace budou pravidelně aktualizovány a udržovány v potřebné kvalitě. Současně je nutné neopomínat aktualizaci přístupnosti WC v jednotlivých prostorách či informace o bezbariérových možnostech ubytování.

Zodpovědnost: Česká abilympijská asociace, z.s., Komise pro bezbariérovost

Řeší potřebu: 3.1.1.-A

Termín: Průběžně.

Náklady: V rámci dotace z Programu Bezbariérovost. Celková výše dotace 283.000 Kč/rok pro organizaci Česká abilympijská asociace, z.s.

4.3. Proškolení zaměstnanců příspěvkových organizací v oblasti kultury v přístupu ke zdravotně postiženým osobám a k osobám se zdravotním znevýhodněním.

Zaměstnanci zřizovaných příspěvkových organizací, kteří přichází do kontaktu se zákazníky, budou proškoleni v oblasti přístupu ke zdravotně postiženým, či znevýhodněným osobám. Školením projdou i noví zaměstnanci v rámci adaptačního procesu. OŠKS získá pro proškolení partnera a zajistí spolufinancování projektu. V průběhu realizace bude zmapován počet zaměstnanců, kterých se školení týká.

Opatření bude součástí „minimálního standardu“ všech organizací.

Školení zaměstnanců bude zásadní měrou spolufinancováno z rozpočtu Magistrátu města Pardubic.

Zodpovědnost: OŠKS

Řeší potřebu: 3.1.1.-A, 3.1.6.-C

Termín: 31. 12. 2021

Náklady: 200.000,- Kč

4.4. Dopravní podnik města Pardubic bude i nadále vyvíjet kroky ke zpřístupňování městské hromadné dopravy pro seniory a zdravotně handicapované.¹¹

Komise pro bezbariérovost zažádá DPMP o poskytnutí informací o opatřeních. DPMP poskytne pro potřeby projektu informace o opatřeních, která vedla nebo povedou ke zlepšení situace zdravotně handicapovaných a seniorů v přístupu ke kultuře.

Zodpovědnost: DPMP, Komise pro bezbariérovost

Řeší potřebu: Opatření bylo definováno na základě diskuze s Radou seniorů.

Termín: 31. 10. 2020

Náklady: -

4.5. Odbor sociálních věcí provede průzkum zájmu a možného využití Euroklíče v kulturních zařízeních.

Odbor sociálních věcí zmapuje místa vhodná pro využití Euroklíče v kulturních zařízeních ve městě a bude usilovat o jeho uplatnění. OSV bude informovat cílové skupiny o místech s Eurozámkem a zařazení nových zámků pro Euroklíč.

Zodpovědnost: OSV

Řeší potřebu: 3.1.1. - B

Termín: 31. 12. 2021

Náklady: -

4.6. OŠKS spolu s OSV podpoří vznik dobrovolnické služby, jejímž prostřednictvím bude osobám se sníženou pohyblivostí, případně jiným zdravotním omezením nabídnut doprovod na kulturní představení nebo aktivitu.¹²

Odbor školství, kultury a sportu projedná s organizacemi v oblasti kultury podmínky projektu. Dále OŠKS uzavře smlouvu o spolupráci s dobrovolnickou organizací a s organizací v oblasti sociálních služeb pro potřeby projektu „Culture Buddy“.

Ve spolupráci s vybranými organizacemi bude spuštěn projekt, v jehož rámci bude nabídnut doprovod osobám se sníženou pohyblivostí, případně jiným zdravotním omezením (zrakové, sluchové, nebo i jiné) na kulturní představení či kulturně volnočasovou aktivitu. Doprovodem bude řádně proškolený dobrovolník, který bude mít vstup na akce zdarma na základě předložení průkazu. Současně bude zvažena i možnost bezplatné dopravy doprovodu v MHD.

Službu realizovanou vybranou sociální službou je třeba financovat.

Zodpovědnost: OŠKS, PO

Řeší potřebu: 3.1.1.-B, 3.1.4.-B, 3.1.6.-B

¹¹ Opatření bylo na základě zpětné vazby Rady seniorů původně koncipováno na navýšení nízkopodlažních spojů a dalších aktivit. Po zmapování situace se však ukázalo, že počet těchto spojů je dostačující a s ohledem na jízdné zdarma pro seniory je zdejší MHD velmi vstřícná k těmto potřebám.

¹² Příklad obdobné služby: <https://freiwillige.caritas-wien.at/aktiv-werden/freiwilligen-projekte/kulturbuddy/>

Termín: 2022

Náklady: 150 000,- Kč

4.7. Organizace v oblasti kultury budou ze strany OŠKS informovány, že pro většinu skupin mezi osobami zdravotně či sociálně znevýhodněnými není večerní termín konání kulturní akce optimální dobou a přináší řadu komplikací.

Většina kulturních akcí pro veřejnost se koná ve večerních hodinách. Přitom pro řadu osob se znevýhodněním zdravotním či sociálním je tato doba z různých důvodů k návštěvě problematická. Ve večerních hodinách je obtížnější doprava na akci a z akce. Je nedostačující kapacita asistenčních služeb. Pro osoby s částečnou zrakovou vadou je bariérou právě setmění. Pro osoby s duševním onemocněním jsou často večerní hodiny náročnější denní dobou.

Cílem tohoto opatření není měnit plošně čas kulturních aktivit. Takové opatření by bylo kontraproduktivní ve vztahu k většině populace i k organizacím, nemluvě o tradicích takových akcí.

Namísto toho sleduje toto opatření určitou osvětu mezi organizacemi. Principem opatření je informovat pořadatele o tom, že cílené akce je nutné přizpůsobit vhodné denní době.

Zodpovědnost: OŠKS

Řeší potřebu: 3.1.1.-C, 3.1.6.-D

Termín: Průběžně

Náklady: -

4.8. DDM budou aktivně a souhrnně komunikovat nabídku pro znevýhodněné skupiny osob.

DDM ALFA a DDM BETA vytvoří nabídku probíhajících programů vhodných pro zdravotně či sociálně znevýhodněné skupiny osob za účelem lepší komunikace této nabídky.

Zodpovědnost: DDM ALFA, DDM BETA

Řeší potřebu: 3.1.1.-C, 3.1.6.-A

Termín: 30. 6. 2021

Náklady: -

4.9. OŠKS bude cíleně podporovat kulturní akce zaměřené na cizince a menšiny.

Stabilní podpora Multikulturního festivalu a dalších projektů prostřednictvím Programu podpory kultury, který bude i dále reflektovat vazbu na Strategii pro kulturu a kreativitu.

Zodpovědnost: OŠKS, Kulturní komise

Řeší potřebu: 3.1.2.-A, 3.1.2.-C

Termín: Průběžně

Náklady: -

4.10. ZUŠ a DDM poskytnou jazykově upravenou nabídku kurzů pro cizince, děti i dospělé. Výběr jazyků bude specifikován dle aktuálních potřeb.

Opatření a konkrétní jazykové varianty budou konzultovány s Centrem na podporu integrace cizinců, organizací MOST a se ZŠ.

Zodpovědnost: DDM ALFA, DDM BETA, ZUŠ Havlíčkova, ZUŠ Polabiny, OŠKS

Řeší potřebu: 3.1.2.-B, 3.1.2.-C

Termín: 30. 4. 2021

Náklady: 50 000,- Kč

4.11. Jazykově upravená nabídka kurzů (viz opatření 4.10.) bude komunikována na základních školách prostřednictvím projektu „Podpora integrace cizinců“.

Učitelé zapojení do projektu "Podpora integrace cizinců" na zřizovaných ZŠ budou aktivně komunikovat nabídku DDM a ZUŠ pro cizince.

Zodpovědnost: ZŠ, DDM ALFA, DDM BETA, ZUŠ Havlíčkova, ZUŠ Polabiny

Řeší potřebu: 3.1.2.-B, 3.1.2.-C

Termín: Průběžně

Náklady: -

4.12. OŠKS bude komunikovat s MO ohledně větší otevřenosti obvodních knihoven.

OŠKS bude komunikovat s MO ohledně větší otevřenosti obvodních knihoven.

Zodpovědnost: OŠKS

Řeší potřebu: 3.1.3.-A

Termín: Průběžně

Náklady: -

4.13. Nedslyšavým osobám bude během představení umožněno zapůjčení kompenzačních pomůcek, neslyšícím bude zprostředkována alternativa jinými komunikačními prostředky.

VČD pořídí odpovídající kompenzační pomůcky pro nedslyšavé osoby. Neslyšícím bude zprostředkována alternativa jinými komunikačními prostředky.

Zodpovědnost: Východočeské divadlo Pardubice, OŠKS

Řeší potřebu: 3.1.4.-D

Termín: 28. 2. 2021

Náklady: 200.000,- Kč

4.14. Radniční zpravodaj uzpůsobí nabídku akcí potřebám znevýhodněných osob.

OŠKS dá podnět redakční radě k návrhu řešení. Zejména akce vhodné i pro seniory je žádoucí zdůraznit. (Na základě stanovených kritérií: ceny, dostupnosti od MHD, bezbariérovosti a času programu.)

Zodpovědnost: Redakční rada Radničního zpravodaje, OŠKS, OSV

Řeší potřebu: 3.1.4.-A

Termín:

Náklady: -

4.15. OŠKS prověří potřebnost nových prostor pro klub seniorů na Dukle.

OŠKS v rámci zajišťování volnočasových aktivit pro seniory zmapuje potřebu zajištění prostor pro klub seniorů na Dukle.

Zodpovědnost: OŠKS, ÚMOS

Řeší potřebu: 3.1.4.-C

Termín: 31. 12. 2020

Náklady: -

4.16. Vytvoření fondu pro financování účasti dětí na kulturních aktivitách pro osoby v hmotné nouzi.

OŠKS bude iniciovat vytvoření fondu pro ohrožené děti s cílem zajistit jejich účast na kulturních aktivitách.

Fond bude zaměřen na dvě oblasti, a to na rozvoj talentu v ZUŠ a na účast dětí na kulturních aktivitách v rámci školy. V rámci financování fondu se předpokládá zapojení interních zdrojů s postupně se zvyšující převahou zdrojů externích.

Zodpovědnost: OŠKS

Řeší potřebu: 3.1.5.-B

Termín: 2022

Náklady: 100.000 Kč

5. SEZNAM PŘÍLOH

- **Příloha č. 1:** Finální zpráva zjištěných potřeb a bariér pro PS 1 – Osoby se zdravotním postižením a osoby se zdravotním znevýhodněním
- **Příloha č.2:** Finální zpráva zjištěných potřeb a bariér pro PS 2 – Cizinci, národnostní a etnické menšiny
- **Příloha č.3:** Finální zpráva zjištěných potřeb a bariér pro PS 3 – Osoby ohrožené sociálním vyloučením a v obtížné životní situaci
- **Příloha č.4:** Finální zpráva zjištěných potřeb a bariér pro PS 4 – Senioři
- **Příloha č. 5:** Finální zpráva zjištěných potřeb a bariér pro PS 5 – Rodiny s dětmi a mládež
- **Příloha č.6:** Finální zpráva zjištěných potřeb a bariér pro PS 6 – Osoby s duševním onemocněním
- **Příloha č.7:** Seznam: Spolupracující organizace
- **Příloha č.8:** Tabulka: Předpokládaný počet postižení v populaci a předpokládaný počet osob se zdravotním postižením.
- **Příloha č. 9:** Memorandum o vzájemné spolupráci při naplňování Koncepce odstraňování bariér v přístupu ke kultuře v Pardubicích.